

מח:

עין משפט
נר מצוה

ח א מ"י פרק ה מהלכות
מעשה הקרצנות הלכה ג:
ט ב מ"י פ"א מהלכות פסולי
מוקדשין הלכה ט:
י ג מ"י שם הלכה ח:

תורה אור השלם

1. דבר אל אהרן ואל בניו
לאמור זאת תורה החקתא
החזקתא במקום שחשט העלה
שחשט החקתא לפני יידיה
קלש קלשם הוא:
- ויקרא ו' יז
2. וסמן את ידו על ראש
החזקתא ושחט את החקתא
במקום העלה ויקרא ד' כט
3. וסמן ידו על ראש השעיר
ושחט אתו במקום אשר שחט
את העלה לפני יידיה וידה
הוא:
- ויקרא ד' כד
4. ושחט אתו על דרך המזבח
אצפנה לפני יידיה ויזרקו בני
אהרן בהכנים את דמו על
החזקתא מימי:
- ויקרא ד' אי

גליון הש"ס

ב"ק דף קא ע"א תוד"ה לא:

מוסף רע"י

[illegible][illegible]

ומצי למעוטי אחר מצפון, והא כתיב
וומר זה צנה אב כו'. ומימה למורי
למעט שאר שעירים. ודוקא הוא.
אחא אומר לכך יא משום דמטוה
לפיין כלל, והילכך אכטריך צפון דש
אחא מוה צנה אב ואחא מואת מו
במטאת נקבות אבל לזכרים נימעיט

הגה"ה

הנהגה"ה אותו בצפון ולא שוחט בצפון. תימה ל"ל קרה הא פילו
לפני ה' לא צעי מדדרישין לעיל צריש כל הפסולין (דף
33:) בן הבקר לפני ה' ולא שוחט לפני ה' יש לומר דהכא סובר
כר"ש המימיני דדריש התם האי כתוב ב' צענין אחר:

מִה לָבֵן צֵאן שֶׁכֶּן קִבֵּעַ לוֹ בָּלִי.

וְיִמְנָה לֵאמֹר פֶּרֶךְ הִיא בְּפֶקֶד
וְקִדְשֵׁיָּךְ (דף לו':) וְיִמְנָה בִּן אֶלֶן
שֶׁלָּא קָצַע לוֹ כֵּהן לְשִׁמְטוֹ קָצַע לוֹ
בִּבְהֵן לְהוֹאֲמוֹ בֶּן עוֹף שֶׁקָּצַע לוֹ כֵּהן
בִּבְהֵן לְמִלְחָמָה אֵין דִּין שִׁיבָע לוֹ הַסֵּךְ
וְיִשׁ לִמְרָדָם דָּלֵל בְּיָדוֹ
לִמְסַכְךָ מְכֻלֵּי וְלֵאמֹר
בְּיָדוֹ הִיא מְהוּלָּה לֹא שִׁיךְ לִמְסַכְךָ
מְכֻלֵּי לְשִׁמְטָה וְאִם וְלִעֲבֹד הִיא קֵלֶךְ
וְיִשׁ לִמְסַכְךָ מְמָקוֹם וְיִשׁ לִמְסַכְךָ
לֹא מִזֶּה בְּשִׁמְטָה קָצַע לוֹ מִקּוֹם כָּפוֹן
עוֹף שֶׁקָּצַע לוֹ מִזֶּה בְּמִלְכָּתוֹ
לְכַדְדֵּרשֵׁי (לְקַח דף קה') מִהֶהָ קִטְרֵהָ
שֶׁל מִזְבֵּחַ אֶף מִלִּיקָה אֵין דִּין
שִׁיבָע לוֹ כָּפוֹן וְיִשׁ לִמְרָדָם
עוֹף כִּיּוֹן לְשִׁמְטָה קִרְיָה רַחֲמָנָא
לְעִיבֵי כָּפוֹן דֹּאֵם תּוֹרֵת הַטְּמֵאָה
שֶׁמִּמָּה דֹּאֵם תּוֹרֵת לֹא הִיא לְאֵלָּה
לְנִשְׁמָטוֹת פֶּ: מֵלֵא אֵין שׁוֹמֵט בְּצִפּוֹן
מֵאֲבָרָה קִרְיָה בְּצִפּוֹן. מִיֵּמֶה הֵא נִמְיֵי
מִמְלָכָה דְּרַחֲמֵי נִפְקָא מִדְּאִילָּתֵי לְמַעֲטֵי
שׁוֹמֵט מְכֻלָּה דְּמִקְבֵּל בְּצִפּוֹן דֵּאִי
דְּמִקְבֵּל בְּצִפּוֹן לִמָּה לִי קִרְא לְמַעֲטֵי
שׁוֹמֵט כְּדִקְאֲמֵר רַבִּי אֲחִיא לְפִי שְׂמִינִי
שֶׁמִּקְבֵּל בְּצִפּוֹן יוֹכֵל אֶף זֶה כֵּן וְשִׁמְאֵי
רַבִּי אֲחִיא דְרִישׁ וְלִקֵּחַ לוֹ יִקַּח אֲבֵלָה
לֹא דְרִישֵׁי לִי: קִבְּלָה נִמְיֵי
לְרַחֲמֵי אֲשִׁבְחָן. פִּי בְּקוֹטֶרֶס כְּדִמְרָה
בְּצִפּוֹן וְקִשָּׁה דְּמִלְאוּתוֹ דְּרַחֲמֵי
גִבִּי עוֹלֵה דְרִישֵׁי וְלֹא שׁוֹטֵט כְּדִמְרָה
וְיִמְנָה דְרַחֲמֵי גִבִּי חֲסִילָה דְרִישֵׁי אֲבֵלָה
מִקְבֵּל בְּצִפּוֹן וְאִם מִקְבֵּל לְמִזְבֵּחַ בְּעוֹלָה
וְגִבִּי אֲשֵׁם לְרִישֵׁי תִרִי קִרְאִיא
לְלִמְנָה לְקַבֵּל וּמִקְבֵּל וְעוֹד לֵאמֹר
מִקְבֵּל בְּחִטָּה מִנָּה לֵן דֵּלָה מִיֵּמֶי
אֵלָּה עַל הַשְּׁחִיטָה וְעַל הַקִּבְּלָה
עַל הַמִּקְבֵּל וְיִל מְכֻלָּה לְרַחֲמֵי
מִקְבֵּל כְּבִלָּה לֵאמֹר (לְעִבֵּד
רַבִּי אֲחִיא גִוּוֹל אֲמַרְיִי בְּסִי' (לְעִל דף
זִצְחָה בְּחִטָּה וְנִחְמָה וְנִחְמָה וְנִחְמָה
מִהֶם לֹא חֲלָקָה כִּי:

והוא פסח טעון צפון ודין הוא
לצפון פסח שקבע לו זמן לשו-
לעולה שכן כליל מחמאת ט"מ
מה לאשם שכן קדשי קדשי
מעיקרא אותו בצפון ואין שור
למעוטי שוחט בצפון אלא א
ולקח נפקא לקח ולקח לא
בבלה נמי למצוה אשכחן שר
ואיתומא רבה בר שילא ק"ו
שבאה חמאת מכחה אינו ד
כריתות אמר רבינא הא קשי
חמור מן העיקר אמר ל

וְהַמִּקְבֵּל כו'. מִלֵּקָח 10 וְלֵקָח כְּלֵעִיל:
וְלֵקָח כו' וְאֵין כו' עוּף. מִלֵּיקָח
וְהַקְרִיבוּ הִכָּה אֵל הַמִּזְבֵּחַ וּמִלֵּקָח
עוּלָה הוּא אֵין מִזְרֵק לִקְבֵּל מֵאֵל
לְשִׁמְשִׁיטָתוֹ בֵּין הָעֲרֻצִּים יִקְבֵּעַ לוֹ מִקְבֵּל
לְעִיּוּר בֵּין יַעֲקֹב אֹמֵר כו' וְכֵן מֵאֵל
מִשְׁטֵמָה הוּא מֵיִתֵּינן לֵיהּ מִשְׁטֵמָה
הַזֶּה אֵלֵינוּ לְמִפְרִסָּה לֵהָא פִּירְכָּה
רִדְוִלָּה מֵאִמּוֹ דְּרִבִּי אֲחִיזַּב נִפְקָא
בְּצַפְּוֹן אֲבָל מִקְבֵּל בְּצַפְּוֹן קִבְּלָה
וְחֹמֶר דִּידֵיהּ: טַפֵּל חֲמוֹר מִן הַ

איזהו מקומן פרק חמישי זבחים

וְכִי מֵכָאן נִרְרֵךְ לַלְמַד לֹהֶה צִפְנִי עֲלֵמוֹ וְהֵלֵךְ כָּל הַחֲטָאוֹת כִּכְלֹה מִדֹּרֵה הַחֲטָאוֹת בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁחַט הָעוֹלָה וְגו' : לְקַבּוֹעַ ^א לְשׁוֹת עֲלֵיו לַעֲבֹד קִיבּוּעוֹ בְּכָךְ : אִזְּ אִינוֹ. בָּהּ לַעֲבֹד אֲלֵה לְכַמּוֹד בִּזְ אֹתוֹ דְּהוּ מֵיטַעֵל וְלַלְמַד זֶה בְּצִפְנֹן וְאִין שְׁעִיר אַחֵר בְּצִפְנֹן כְּגוֹן שְׁעִיר ^ב יוֹהֵ"כּ וְשְׁעִיר עֲזוּדֹה כֹּאכִים וְשֵׁל מוֹסִפִּי מִלְּמִדּוֹת וְמֵה אֶת מִקְרִיִּם תִּשְׁחַט הַחֲטָאוֹת בְּשָׂרָה בְּהִמּוֹת חוֹךְ מִשְׁעִירִים לְדֹאוֹת כְּחִיד לְמַעֲוִטִינְהוֹ : פִּלְמוֹד לומֵר. בְּשְׁעִירֵי יִחִיד (וְיִקְרָא ד) וְשִׁחַט אֶת הַחֲטָאוֹת דְּהִזֵּה לִיִּה לְמַכְבֹּד וְשִׁחַט אֹתָהּ בִּזְיִן אֵלֶּה הֵאָּה לְכָל ^א חֲטָאוֹת וְעִיבּוֹצֵה מִיֵּהֵא לֹא נִקְפָּא לִן מִיֵּהֵא דְּלֵאִכָּא לְמִימֵר לְמַלְּוֹה אֲלֵטְרִיךְ וְלִהֲצִיֵּא שְׁעִיר חֲטָאוֹת דְּלֵא לְמַעֲוִטִינְהוֹ מִלְּמִדּוֹת שְׁעִיר נִשְׂאִי. וְלִקְנֹן פִּרְךְ וְאֵלֵא אֹתוֹ לְמֵה לִי : שְׂאֵר חֲטָאוֹת נִמִּי לְמַלְּוֹה אֲשַׁכְּחָן.

אֹתוֹ לְמַה לִּי מִיִּבְעִי לִיָּה לְכַתְּנִיָּא ^א וְאוֹתוֹ
בַּצָּפוֹן וְאִין שְׁעִיר נַחֲשׁוֹן בַּצָּפוֹן וְתִנְיָא ^ב
^א וְסִמְךָ יְדוֹ עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר לְרֹבוֹת שְׁעִיר
נַחֲשׁוֹן לְסַמִּיכָה דְּבִרִּי ר' יְהוּדָה ר' שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר ^א לְרֹבוֹת שְׁעִיר עֲבוּדָת כּוֹכְבִּים לְסַמִּיכָה
ס"ד אֲמִינָא הוּאִיל וְאִיתְרַבּוּ לְסַמִּיכָה אִיתְרַבּוּ
נִגְמִי לְצָפוֹן קָא מִשְׁמַע לֵן מִתְקִיף לֵה רַבִּינָא
הִנִּיחָא לר' יְהוּדָה לר"ש מַאי אִיכָא לְמִימַר
א"ל מַר זוּטְרָא בְּרִיה דְּרַב טַבִּי ^ה לְרַבִּינָא
לר' יְהוּדָה מִי נִיחָא לְמַאי דְּאִיתְרַבּי אִיתְרַבּי
וּמַאי דְּלֹא אִיתְרַבּי לֹא אִיתְרַבּי וְכִי ^ה תִּימָא אִי
לֹא מַעֲטִיָּה קְרָא הוּא אֲמִינָא תִּיתִי בְּבִנִּין אֲב
אֲמִן כֵּן ^ה סַמִּיכָה גּוֹפֵה תִּיתִי מִבְּנִין אֲב אֵלָא
מִדּוּרֹת ^ה לֹא גִמְרִי ה"נ מִדּוּרֹת לֹא גִמְרִין
וְאֵלָא אוֹתוֹ ^ה בַּצָּפוֹן וְאִין שׁוֹחֵט בַּצָּפוֹן שׁוֹחֵט
מִדְּרַבִּי אַחִיא נִפְקָא דְּתִנְיָא ^א ר' אַחִיא אוֹמֵר
וְשׁוֹחֵט אוֹתוֹ עַל יֶדֶךְ הַמְּזוּבָה צָפוֹנָה מִזֶּה
תִּלְמוּד לֹמַר לִפִּי שְׁמִצְיָנוּ עֹמֵד ^ה בַּצָּפוֹן
וּמִקְבֵּל בַּצָּפוֹן וְאִם עֹמֵד בְּדָרוֹם וְקִיבֵּל בַּצָּפוֹן
יִפְסֹל יִכּוֹל אִם זֶה בִּן ט"ל אוֹתוֹ אוֹתוֹ בַּצָּפוֹן

וְאִין הַשּׁוֹחֵט יִבְצֹעַ אֶלֶּא אוֹתוֹ בַּצֶּפֶן וְאִין
בֶּן עוֹף בַּצֶּפֶן^א דְּתַנִּיא יִכּוֹל יֵהָא בֶן עוֹף מִעוֹן
צִפּוֹן וְדִין הוּא וּמָה בֶן צֶאֱן שְׂלֵא קִבֵּעַ לוֹ כְּהֵן
קִבֵּעַ לוֹ צִפּוֹן בֶּן עוֹף שִׁקְבַּע לוֹ כְּהֵן אִינוּ דִּין
שִׁקְבַּע לוֹ צִפּוֹן ת"ל אוֹתוֹ מָה לִּבֵּן צֶאֱן שִׁכֵּן
קִבֵּעַ לוֹ כְּלִי אֶלֶּא אוֹתוֹ בַּצֶּפֶן וְאִין פֶּסַח
בַּצֶּפֶן^א דְּתַנִּיא ר' אֲלֵיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר יִכּוֹל
עוֹלָה^ב שִׁכֵּן לֹא קִבֵּעַ לוֹ זִמָּן לִשְׁחִיטָתוֹ קִבֵּעַ לוֹ
תוֹ אִינוּ דִּין שִׁקְבַּע לוֹ צִפּוֹן ת"ל אוֹתוֹ^ג מָה
חֲטָאֵת שִׁכֵּן מִכְפֶּרֶת עַל חֵיבִי כְּרִיתוֹת מֵאִשִּׁם
כּוֹלֵן נָמִי שִׁכֵּן קִדְשֵׁי קִדְשִׁים לְעוֹלָם כְּדָאֲמַרְן
בַּצֶּפֶן וְדִקְשֵׁיא לָךְ מִדְּרַבֵּי אַחִיא נִפְקָא^ד לָן לֹא
וּחֹטֵט בַּצֶּפֶן אֲבֵל מִקְבֵּל בַּצֶּפֶן מִקְבֵּל מִלֶּחֶם^ה
וּמֵעַ לֵיהּ אֲשַׁכְחֵן שְׁחִיטָה בְּעוֹלָה^ו לְמַצוּה
וְקַבְלָהּ לַעֲכָב מִגֵּלָן אִמַּר רַב אַדָּא בְּרַ אַהֲבָה
הָא חֲטָאֵת הַבָּאָה מִכָּה עוֹלָה מֵעַכְבֵּת עוֹלָה
וּמֵעַכְבֵּת מָה לַחֲטָאֵת שִׁכֵּן מִכְפֶּרֶת עַל חֵיבִי
יֵהָא לְרַב אַדָּא בְּרַ אַהֲבָה ° כְּלוּם מִצִּינוּ^ז טַפֵּל
מִר זוטָרָא בְּרִיה דְּרַב מְרִי לְרַבִּינָא וְלֹא

אלה אותו בצפון ואין בן עוף בצפון דמיא יכיל יחא בן עוף טעון צפון ודין הוא דר' ט"ז אותו מר
ירין ובני יונה: שלא קבע לו כהן. לשחיטה בזה כשרה: בן עוף קבע ^(ה) לו כהן. (דמכב)
ששור וגו' (ויקרא א): שכן קבע לו כלי. סמין לשחיטה מויקח את המאכלת (למקן דף 15:) והם
בבבן עוף שמתלק בצפורין: ולא פסח בצפון. דלא תתיהו בקל וחומר האויל וקבע וכן
דמי לצפון: מדמי אלעזר בן יעקב נפקא לה גרס אלה הכי גרסינן ולא פסח בצפון דמיא רמי
ה כספרים הראשונים: אינו דין שיקבע לו צפון תלמוד ולמר אותו גרסינן: מחטאת. אי אלא
ה כליל וטעונה צפון: מכולהו נמי שכן קדשי קדשים. כלומר וארבע צפון נמי מכולהו בזה
קדשי קדשים: לא למעוטי שוחט בצפון. אותו דגבי שער לאו למעוטי שוחט בצפון קאמרי
הרבויא מדוקיא דמיעוטא דשוחט בצפון דמקבל בצפון דהכי דרשינן אותו בצפון ואין שוחט
אשחא. כדלמארן אבל מקבל בצפון: ^(ה) הא קשיא ליה. כלומר מהאי טעם דייק קל
למד חמור מן התלמוד כגון חטאת שזאה מכה עולה דשיקר צפון בעולה כמי:

מסורת הש"ס

(א) מנחות נה; (ב) עין תוס' פסחים יא. ד"ה קוצרין, (ג) [מנחות נה;] (ד) [שם ונצ:] ת"כ ויקרא חובה פרש' ו (ה), (ו) ת"כ שם וי"ש פרש' ה"ג, [מנחות נו:] ת"כ ויקרא נדבה פרש' ה"ז, (ז) ת"כ שם ה"ו, (ח) ת"כ שם ה"ו, (ט) [לקמן סג. מנחות ח:]; (י) [לקמן סג. מנחות ח:]; בכורות יד:; (כ) [ושעין מו' קידושין לו: ד"ה ומה:]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה סמיכה גופה וכו' על ראשו ובנין אב כז"ל ומצבת אלא נמחק:

שינויי נוסחאות

[illegible][illegible]

שיטה מקובצת

אז אינו אלא שזה טעון צפון ואין
אחר טעון צפון. וז"ל [היכי]
חט את החטאת. גבי כצט"ל יחיד,

עיר נשיא. לכך נראה למורי דה"פ
בב אכל שעירים זכרים מנקבות לא
ית והא שנה הכתוב בשאר חטאות
זכרים, וי"ל דאיכא לאוקמי לעבד
היכי ידעינן אכשבה זכרים, דכשבה